

Rubrika: Zdraví

Nadpis: Kouříte? Kašlete? možná máte CHOPN, smrtelně nebezpečnou nemoc!

<http://zena-in.cz/clanek/kouřite-kašlete-mozna-mate-chopn-smrtelne-nebezpecnou-nemoc/kategorie/nemoci/rubrika/zdravi>

The screenshot shows the ZENA-IN website interface. At the top is the logo and a search bar. Below is a navigation menu with categories like 'Styl', 'Vlasy', 'Vztahy a sex', 'Domácnost', 'Rodina', 'Zdraví', 'Bulvár', 'Magie', 'Cestování', 'Vaření', 'Snídaně', 'Diskuze', 'Zábava', 'Soutěže', and 'Fotogalerie'. The main content area features the article 'Kouříte? Kašlete? možná máte CHOPN, smrtelně nebezpečnou nemoc!' with a photo of a woman coughing. To the right, there are sections for 'Profil uživatele' (User Profile) with login fields, 'Ankety' (Surveys) including 'Odpovězte a vyhraďte', 'Ibalgin ANKETA o růžové dárečky', and 'Náš tip' (Our tip) about cancer prevention. There is also a 'Novinky' (News) section and a 'Dnešní vydání' (Today's edition) section with a list of articles.

Na chronickou obstrukční plicní nemoc (CHOPN) ročně v ČR umírá takřka 2000 lidí, mezi nimiž dříve výrazně převažovali muži. Nyní se však poměr mezi nemocnými muži a ženami s CHOPN začíná pomalu vyrovnávat. V pořadí úmrtnosti na plicní nemoci v ČR je na 3. místě (za zápalu plic a rakovinou plic). Jak takové onemocnění vniká, jaké jsou možnosti léčby a prevence a proč je vlastně tolik nebezpečné? Na to jsme se zeptali odborníka.

Na otázku odpovídal prim. MUDr. Stanislav Kos, CSc., ředitel Léčebny tuberkulózy a respiračních onemocnění Janov a předseda České pneumologické a ftizeologické společnosti J. E. Purkyně

Co je to vlastně CHOPN a jak se projevuje?

Chronická obstrukční plicní nemoc (CHOPN) je zánětlivé onemocnění průdušek, které vede k jejich postupnému zužování a poškození a může skončit zánikem plicní tkáně. Poškození plicní tkáně je způsobeno inhalací škodlivin, hlavně tabáku. Lidé s diagnózou CHOPN trpí vleklým zánětem průdušek

(chronická bronchitida) a rozedmou plic (plicní emfyzém). Někteří nemocní mají také bronchiální astma.

K typickým příznakům patří vleklý kašel a sípání, cítí tlak na hrudi. Mezi příznaky onemocnění patří hubnutí, svalová slabost. Často se kombinuje s dalšími nemocemi jako s depresemi, osteoporózou a zvýšenou lámavostí kostí i s cukrovkou. V počátku onemocnění se objevuje dušnost při tělesné námaze, později i v klidovém stavu.

Co je příčinou vzniku této nemoci?

Hlavní příčinou CHOPN je především kouření cigaret, a to až v 75 % případů. Nedávno se také potvrdil vliv pasivního kouření na propuknutí nemoci. CHOPN může vyvolat i dlouhodobý pobyt ve znečištěném prostředí například prachem, kouřem nebo výfukovými plyny. Funkci plic oslabují i opakující se infekce dýchacích cest. Nelze zapomínat ani na riziko vzniku plicní rakoviny, protože vyvolávající příčina obou (i řady dalších) nemocí je shodná - kouření!

A jak to může poznat sám pacient?

Bez odborného vyšetření není možné určit diagnózu. Potenciální pacient, kterého ohrožuje CHOPN, trpí dlouhodobým kašlem a vykašlává hleny. Častěji se zadýchává, nejprve při tělesné námaze, později i v klidu. Mezi pacienty patří nejčastěji kuřáci nebo bývalí kuřáci. Více také postihuje osoby starší 40 let.

Má-li nemocný podezření na CHOPN, jak má postupovat?

Člověk s podezřením, že trpí CHOPN, by měl neprodleně navštívit svého praktického lékaře nebo plicního specialistu. Ten dokáže posoudit, zda se jedná o CHOPN nebo jinou plicní nemoc.

Jak lékař pozná, že jde právě o CHOPN?

Chronickou obstrukční plicní nemoc lze odhalit především na základě spirometrického vyšetření. Spirometrické vyšetření, kterým se měří funkce plic, je bezbolestné a pro vyšetřovaného nenáročné. Může ho doporučit praktický lékař nebo ho ordinuje přímo plicní specialista.

Kromě spirometrického vyšetření lékař také zhodnotí stupeň vykašlávání a kašel. Posoudí vykašlávané hleny a zajistí jejich vyšetření. Vyhodnotí stupeň dušnosti a další rizika spojená se vznikem CHOPN, například dlouhodobý pobyt ve znečištěném prostředí.

Existují nějaké rizikové skupiny? Kdo by si na CHOPN měl dát pozor obzvláště?

Nejohroženější skupinou jsou kuřáci. Pokud člověk – nekuřák tráví více než 40 hodin týdně po dobu pěti let v zakouřeném prostředí, zvýší se u něj riziko vzniku CHOPN téměř o polovinu. Nemoc ohrožuje každého, kdo dlouhodobě pobývá ve znečištěném prostředí doma, v práci nebo jej trápí časté infekce dýchacích cest. Vznik nemoci může u malého procenta populace zapříčinit genetická dispozice.

CHOPN může skončit i smrtí. Co je přesně příčinou úmrtí nemocných?

Na CHOPN ročně v ČR umírá takřka 2000 lidí, mezi nimiž dříve výrazně převažovali muži. Nyní se však poměr mezi nemocnými muži a ženami s CHOPN začíná pomalu vyrovnávat. V pořadí úmrtnosti na plicní nemoci v ČR je na 3. místě (za zápalu plic a rakovinou plic). Příčinou smrti bývá často tzv. kardiorespirační selhání (selhání dechu a srdce). CHOPN zatěžuje srdce nemocných a často dochází k vývoji tzv. „plicního srdce“ (cor pulmonale). Častější bývá angina pectoris či infarkty myokardu.

Čím je tato nemoc nebezpečná?

Chronická obstrukční plicní nemoc se skládá z dvou nemocí – zánětu průdušek a plicní rozedmy. Zánět zužuje průdušky a vdechované škodliviny narušují plicní sklípky. V důsledku toho se také zhoršují funkce dalších orgánů, například srdce. Postupně dochází k nevratnému poškození dýchacích cest. Vzduch obtížně proudí dýchacími cestami. Nedochází k dostatečné výměně vdechovaných a vydechovaných plynů. Nemocní nevědí, že trpí CHOPN, protože kašel a vykašlávání si spojují s kouřením.

Jaké jsou možnosti léčby? Lze CHOPN vyléčit úplně?

Bohužel chronická obstrukční plicní nemoc patří mezi nevyléčitelné plicní nemoci, ale včasným odhalením a správnou léčbou lze zabránit zhoršování onemocnění a výrazně zkvalitnit život pacient.

Nejdůležitějším krokem nemocného je okamžitě přestat kouřit. Součástí léčby by mělo být i omezení pohybu ve znečištěném prostředí, dodržování zdravého životního stylu a snížení váhy u obézních osob.

Farmakologická léčba může zahrnovat inhalování léků nebo užívání tablet rozšiřujících průdušky. Při výrazném zhoršení neboli vzplanutí nemoci se léčí kortikosteroidy, užívání antibiotik a léků usnadňujících vykašlávání. Jednoznačnou přednost mají inhalované léky a hlavně správná technika jejich užívání! Jako součást léčby může lékař doporučit i inhalace kyslíku.

Stav nemoci zlepšují i dechové rehabilitace a pobyty v lázních zaměřené na plicní onemocnění.

A co prevence? Jak se můžeme proti vzniku tohoto onemocnění bránit?

Prvním krokem prevence CHOPN je celoživotní nekuřáctví. Pokud už člověk kouří, měl by co nejdříve skončit. Důležité je také pobývat v čistém prostředí nejen doma, venku, ale i v práci. Plíce a průdušky oslabují i infekce dýchacích cest, proto je dobré se nechat preventivně očkovat proti virovým onemocněním, například chřipce. Prevencí nejen proti CHOPN, ale i dalším plicním nemocem, je dodržování správné životosprávy, pohyb a redukce váhy u obézních osob.